

- ร่าง -
ระเบียบกรมชลประทาน
ว่าด้วยการจัดหาที่ดินเพื่อการชลประทาน
พ.ศ.

เพื่อให้การปฏิบัติราชการของกรมชลประทานเกี่ยวกับการจัดหาที่ดินเพื่อการชลประทานเกิดผลสัมฤทธิ์และเป็นไปตามเป้าหมายแนวทางเดียวกัน ตลอดจนสอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมชลประทานว่าด้วยการจัดหาที่ดินเพื่อการชลประทาน พ.ศ.”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่..... เป็นต้นไป

หมวด ๑
ข้อความทั่วไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“การจัดหาที่ดินเพื่อการชลประทาน” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดินเพื่อใช้ในการชลประทาน

“วันเริ่มดำเนินการก่อสร้าง” หมายถึง วันเริ่มต้นงานสำรวจปักหลักเขต

“แผนงาน” หมายถึง แผนงานก่อสร้าง แผนงานสำรวจปักหลักเขต แผนงานรังวัดที่ดิน และออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง และแผนงานจัดหาที่ดิน และแผนงานการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

“ค่าทดแทนทรัพย์สิน” หมายถึง เงินค่าทดแทนที่ดิน ค่าขนย้าย ค่ารื้อย้าย หรือค่าเสียหายอย่างอื่น

“ค่าทดแทนที่ดิน” หมายถึง เงินค่าทดแทนที่จ่ายให้แก่เจ้าของที่ดินที่มีหนังสือแสดงสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน

“ค่าขนย้าย” หมายถึง เงินค่าทดแทนที่จ่ายให้แก่ผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ

- ๒ -

“ค่ารื้อย้าย” หมายถึง เงินค่าทดแทนที่จ่ายให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร บ้านเรือน โรง สิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ต้นไม้และไม้ผล รวมทั้งพืชล้มลุกที่ไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลได้ทันด้วย

“ที่ดินมีเอกสารสิทธิ” หมายถึง ที่ดินมีหนังสือแสดงสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน

“ที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ” หมายถึง ที่ดินไม่มีหนังสือแสดงสิทธิตามประมวลกฎหมาย
ที่ดิน เช่น ส.ป.ก. ๔-๐๑, น.ค.๓, โฉนดชุมชน เป็นต้น

“คำร้องขอรังวัดสำรวจแปลงที่ดิน” หมายถึง หนังสือแสดงความประสงค์ขอรังวัดที่ดิน
ไม่มีเอกสารสิทธิ

หมวด ๒

การวางแผนงาน

ข้อ ๔ เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องจัดหาที่ดินเพื่อการชลประทานให้ดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ สำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่หรือกองพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลางหรือสำนักงาน
ชลประทาน ส่งแผนงานก่อสร้างที่ได้รับอนุมัติจากกรมชลประทานพร้อมแบบก่อสร้าง ให้สำนักสำรวจ
ด้านวิศวกรรมและธรณีวิทยาและสำนักกฎหมายและที่ดิน ก่อนปีงบประมาณเข้าทำการก่อสร้างไม่น้อย
กว่าสิบสี่เดือน

ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนจะเข้าใช้ที่ดินในปีงบประมาณถัดไป ให้แจ้งแผนงาน
ก่อสร้างที่ได้รับอนุมัติจากกรมชลประทานพร้อมแบบก่อสร้าง ส่งให้สำนักสำรวจด้านวิศวกรรมและ
ธรณีวิทยาและสำนักกฎหมายและที่ดิน ภายในเดือนเมษายนก่อนปีงบประมาณที่ทำการก่อสร้าง

๔.๒ เมื่อได้รับอนุมัติแผนงานก่อสร้างจากกรมชลประทานแล้ว ให้สำนักพัฒนาแหล่งน้ำ
ขนาดใหญ่หรือกองพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลางหรือสำนักงานชลประทาน ดำเนินการประชาสัมพันธ์
โครงการ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘

๔.๓ ก่อนวันเริ่มงานสำรวจปักหลักเขต ให้สำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่หรือกอง
พัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลางหรือสำนักงานชลประทาน จัดส่งแผนที่ภาพถ่ายหรือแผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม
ฉบับปีล่าสุดให้สำนักกฎหมายและที่ดินเพื่อใช้ประกอบในการตรวจสอบทรัพย์สินและจ่ายเงินค่าทดแทน

๔.๔ สำนักสำรวจด้านวิศวกรรมและธรณีวิทยาแจ้งแผนงานสำรวจปักหลักเขตพร้อม
แผนที่แสดงแนวเขตโครงการ มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐ ส่งให้สำนักกฎหมายและที่ดินภายในกำหนด
เจ็ดวัน

- ๓ -

๔.๕ สำนักกฎหมายและที่ดินเสนอกรมชลประทานประกาศกำหนดวันเริ่มดำเนินการ
ก่อสร้างโดยเร็ว พร้อมทำหนังสือกรมฯ ขอความร่วมมือจากจังหวัดให้ปิดประกาศดังกล่าว ณ ศาลากลาง
จังหวัด ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ทำการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แห่งท้องที่ที่
พื้นที่โครงการตั้งอยู่

๔.๖ สำนักสำรวจด้านวิศวกรรมและธรณีวิทยา จัดส่งแผนงานรังวัดที่ดินให้กรมที่ดิน
เพื่อจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการรังวัดแบ่งแยกหรือออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ถูกเขตการก่อสร้าง
ชลประทาน จัดทำแผนที่และบัญชีรายชื่อเจ้าของที่ดินที่ได้นำทำการรังวัดแบ่งแยกที่ดินเพื่อการ

ชลประทาน (ร.ว. ๔๓ ก.) ตลอดจนออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง และส่งแผนที่สำรวจปักหลักเขตให้
สำนักกฎหมายและที่ดินดำเนินการต่อไป

๔.๗ เมื่อสำนักกฎหมายและที่ดินได้รับแผนที่สำรวจปักหลักเขตแล้ว ให้เจ้าหน้าที่สำนัก
กฎหมายและที่ดิน ออกไปดำเนินการหรือออกไปร่วมกับเจ้าหน้าที่กรมที่ดิน เพื่อนำเจ้าของที่ดินที่ถูกเขต
การก่อสร้างชลประทานไปยื่นคำขอรังวัด ณ สำนักงานที่ดินหรือรับคำขอรังวัดตามที่ได้รับมอบหมายใน
ท้องที่ก่อนการรังวัด

ในกรณีที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ ให้เจ้าหน้าที่สำนักกฎหมายและที่ดินรับคำร้องขอรังวัด
สำรวจแปลง เพื่อนำรายชื่อส่งให้ช่างรังวัดกรมที่ดินดำเนินการ

ในกรณีขอออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้เจ้าหน้าที่สำนักกฎหมายและที่ดิน ยื่นคำ
ขอรังวัด ณ สำนักงานที่ดิน เพื่อให้ช่างรังวัดกรมที่ดินดำเนินการ

ข้อ ๕ กรณีที่ดินที่ถูกเขตการก่อสร้างชลประทานอยู่ในเขตพื้นที่ป่าว่าด้วยกฎหมายป่าไม้
ที่ดินสาธารณประโยชน์ หรือที่สงวนหวงห้ามของทางราชการ ให้สำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่หรือ
กองพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลางหรือสำนักงานชลประทาน ทำหนังสือขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ต่อส่วน
ราชการที่เกี่ยวข้องและเมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงให้แจ้งสำนักกฎหมายและที่ดินเพื่อทราบและดำเนินการ
ต่อไป

ข้อ ๖ การให้ได้มาซึ่งที่ดินเพื่อการชลประทานให้ดำเนินการขออนุญาตพระราชกฤษฎีกา
กำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืน โดยให้สำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่หรือกองพัฒนาแหล่งน้ำ
ขนาดกลางหรือสำนักงานชลประทาน จัดทำข้อมูลรายละเอียดโครงการพร้อมแผนที่ท้ายพระราช
กฤษฎีกาส่งให้สำนักกฎหมายและที่ดินดำเนินการโดยเร็ว

ข้อ ๗ ในระหว่างที่พระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการ
เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๐ ยังไม่มีผลบังคับใช้ หากมีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่ง
อสังหาริมทรัพย์เพื่อประโยชน์แก่การชลประทาน ให้ดำเนินการจัดหาที่ดินโดยการตกลงซื้อขายกับเจ้าของ

- ๔ -

อสังหาริมทรัพย์เช่นเอกชน โดยอาศัยตามหลักเกณฑ์ หมวด ๒ เงินค่าทดแทน ตามมาตรา ๑๘ มาตรา
๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.
๒๕๓๐ โดยอนุโลม (มติคณะรัฐมนตรี ตามนัยหนังสือกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ที่ นว.
๑๕๕/๒๕๐๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๐๐)

ข้อ ๘ เมื่อพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืน
อสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.๒๕๓๐ บังคับใช้แล้ว หากมีความจำเป็นต้องประกาศกำหนดให้การเวนคืนนั้นเป็น
กรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วน ให้สำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่หรือกองพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลาง
หรือสำนักงานชลประทาน เป็นผู้พิจารณาและส่งข้อมูลให้สำนักกฎหมายและที่ดินดำเนินการต่อไป

ข้อ ๙ ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการจัดหาที่ดินเพื่อการชลประทานตามข้อ ๑๓ ให้แล้ว
เสร็จภายในระยะเวลาการใช้บังคับตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ให้สำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่
หรือกองพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลางหรือสำนักงานชลประทาน จัดทำข้อมูล เหตุผลความจำเป็น พร้อม

แผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาส่งให้สำนักกฎหมายและที่ดินดำเนินการก่อนที่ระยะเวลาการใช้บังคับของพระราชกฤษฎีกานั้นสิ้นสุดลงไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

ข้อ ๑๐ หากมีความจำเป็นต้องออกพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ให้สำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่หรือกองพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลางหรือสำนักงานชลประทาน ดำเนินการดังนี้

๑๐.๑ ปักหลักหมายเขตไว้โดยชัดเจนในบริเวณที่จะเวนคืน

๑๐.๒ จัดทำข้อมูล เหตุผล ความจำเป็น พร้อมบันทึกรายงานการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และแผนที่หรือแผนผังท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์แสดงเขตอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืนอย่างชัดเจน ระบุที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อื่นที่ต้องเวนคืน พร้อมทั้งรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย ส่งให้สำนักกฎหมายและที่ดินภายใน ๓๐ วันนับแต่วันปักหลักเขต ตามข้อ ๑๐.๑ แล้วเสร็จ

๑๐.๓ ให้สำนักกฎหมายและที่ดินตรวจสอบแผนที่หรือแผนผังท้ายพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์และรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์และจัดทำหนังสือให้กรมชลประทาน ลงนามถึงกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยพลัน

หมวด ๓ ขั้นตอนการปฏิบัติ

ข้อ ๑๑ การดำเนินการตามข้อ ๗

- ๕ -

๑๑.๑ ให้สำนักกฎหมายและที่ดินจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการจัดซื้อและกำหนดค่าทดแทนทรัพย์สินเพื่อการชลประทาน ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๔๒๖/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๒ เพื่อพิจารณากำหนดราคาค่าทดแทนทรัพย์สินที่ถูกเขตการก่อสร้างชลประทาน ทั้งนี้ให้นำหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๑๘ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ มาใช้โดยอนุโลม

หลักเกณฑ์และราคาค่าทดแทนทรัพย์สิน ซึ่งคณะกรรมการได้กำหนดไว้ นั้น ให้สำนักกฎหมายและที่ดินนำเสนอกรมชลประทานเพื่อทราบก่อนการตกลงซื้อขาย

๑๑.๒ การจ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สินให้จ่ายให้เสร็จสิ้นในคราวเดียวกัน แต่ในกรณีที่มีความจำเป็นในการก่อสร้างไม่สามารถจ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สินให้เสร็จในคราวเดียว ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานก่อสร้างแจ้งฝ่ายจัดหาที่ดินจ่ายค่าร้อยละยี่สิบก่อนได้ โดยทำข้อตกลงในการเข้าใช้ที่ดินก่อนจ่ายเงินค่าที่ดิน จึงให้จ่ายค่าร้อยละยี่สิบและหรือค่าชดเชยสำหรับความเสียหายอย่างอื่นให้เจ้าของทรัพย์สินก่อนได้

ข้อ ๑๒ การดำเนินการตามข้อ ๕ ในกรณีที่จำเป็นต้องใช้ที่ดินที่ไม่มีเอกสารสิทธิ ให้สำนักพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่หรือกองพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลางหรือสำนักงานชลประทาน แจ้งให้กรมชลประทานทราบการนำมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๒ เรื่องอนุมัติหลักการเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดิน ค่าร้อยละยี่สิบบ้านเรือนและสิ่งปลูกสร้าง ค่าทดแทนต้นไม้ยืนต้น พืชล้มลุก

ให้แก่ราษฎรผู้ถือครองที่ดินซึ่งไม่มีเอกสารสิทธิและการจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินในเขตนิคมฯ มาเป็น หลักเกณฑ์ในการจ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สินที่ถูกเขตการก่อสร้างโครงการชลประทาน และให้ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑๒.๑ ให้สำนักกฎหมายและที่ดิน ดำเนินการประชุมคณะกรรมการกำหนดค่าทดแทน ทรัพย์สินเพื่อการชลประทานตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๒ เพื่อพิจารณากำหนด ราคาค่าทดแทนทรัพย์สินและบุคคลที่จะรับเงินค่าทดแทนตลอดจนแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อสำรวจ ตรวจสอบทรัพย์สินและคณะอนุกรรมการจ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สินแทนคณะกรรมการ

หลักเกณฑ์ค่าทดแทนทรัพย์สินซึ่งคณะกรรมการได้กำหนดไว้แล้ว ให้สำนักกฎหมายและ ที่ดินนำเสนอกรมชลประทาน เพื่อทราบก่อนการดำเนินการพิจารณาจ่ายเงินค่าทดแทน

๑๒.๒ การดำเนินงานเพื่อจ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สิน

เมื่อได้รับแผนที่และบัญชีรายชื่อผู้ครอบครองและทำประโยชน์ (ร.ว. ๔๓ ก.) จากกรม ที่ดินแล้ว ให้คณะอนุกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ใต้สวน ตรวจสอบสภาพทรัพย์สินทุกชนิดตามความ เป็นจริงและให้ดำเนินการ ดังนี้

- ๖ -

๑๒.๒.๑ กรณีผลการตรวจสอบทรัพย์สินพบว่าที่ดินที่ครอบครอง ได้ทำประโยชน์ ทั้งหมดหรือบางส่วน ให้คณะอนุกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินจัดทำข้อมูลรายละเอียดพร้อมประกาศ รายชื่อผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินนั้น เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียคัดค้านต่อนายอำเภอท้องที่ภายใน สามสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ หากไม่มีผู้ใดคัดค้านให้จัดทำบัญชีรายละเอียดให้สำนักกฎหมายและ ที่ดินตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาเห็นชอบโดยถือความเห็นของ คณะกรรมการเป็นหลักฐานในการจ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สิน

๑๒.๒.๒ กรณีผลการตรวจสอบพบว่าผู้ครอบครองที่ดินรายใดไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ของมติ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๓๒ ให้คณะอนุกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินรวบรวม รายละเอียดเสนอคณะกรรมการเพื่อจัดทำเป็นคำสั่งทางปกครองและแจ้งสิทธิให้ผู้ครอบครองรายนั้น ทราบ

๑๒.๒.๓ กรณีผู้มีสิทธิรับเงินค่าทดแทนไม่สมัครใจรับเงินค่าทดแทนและไม่ยินยอมให้เข้า ใช้ข้อสงเคราะห์ทรัพย์สินดำเนินการก่อสร้าง ให้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองในการเข้าใช้ข้อสงเคราะห์ ทรัพย์สินตามมาตรา ๕๘ และ ๕๙ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ มีขั้นตอน ดังนี้

(๑) หน่วยงานที่รับผิดชอบงานก่อสร้างทำหนังสือแจ้งให้ผู้มีสิทธิรับเงินค่าทดแทนมา ขอรับเงินค่าทดแทนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

(๒) เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาข้อ ๑ ผู้มีสิทธิรับเงินค่าทดแทนไม่มาขอรับเงินค่าทดแทน ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานก่อสร้างวางเงินค่าทดแทนตามมาตรา ๓๓๑ ประมวลกฎหมายแพ่งและ พินัย

(๓) หน่วยงานที่รับผิดชอบงานก่อสร้างออกคำสั่งและคำเตือนเป็นหนังสือแจ้งให้ราษฎร ขนย้ายทรัพย์สินออกจากที่ดินนั้นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ พร้อมทั้งแจ้งให้ทราบว่าหาก ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการริ้อถอนขนย้ายด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคล

อื่นกระทำการแทนโดยผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งจะต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสิบห้า ต่อปีของค่าใช้จ่ายดังกล่าวแก่เจ้าหน้าที่

(๔) กรณีผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามข้อ ๓ หน่วยงานที่รับผิดชอบงานก่อสร้าง เข้าดำเนินการรื้อถอนขนย้ายด้วยตนเอง โดยทำคำสั่งเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนชดใช้ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มร้อยละสิบห้าต่อปีของค่าใช้จ่ายดังกล่าวภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ เมื่อถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระเงินโดยถูกต้องครบถ้วน จะต้องมีการยื่นฟ้องต่อศาลให้ชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่จะต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน หน่วยงานที่รับผิดชอบงานก่อสร้างอาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นและ

- ๗ -

ขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วนได้ ตามมาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ (๑) พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ข้อ ๑๓ การจัดหาที่ดินตามพระราชกฤษฎีกาให้ดำเนินการดังนี้

๑๓.๑ ให้สำนักกฎหมายและที่ดินประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการจัดทำคำสั่งกรมชลประทาน มอบหมายให้ข้าราชการและพนักงานดำเนินการแทนในฐานะ “ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่” ตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐

๑๓.๒ ให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ทำหนังสือขอปิดประกาศสำเนาแห่งพระราชกฤษฎีกา พร้อมทั้งแผนที่หรือแผนผังท้ายพระราชกฤษฎีกา ณ สถานที่ซึ่งระบุไว้ในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐

๑๓.๓ ให้ “ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่” ดำเนินการสำรวจเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนที่แน่นอนให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาสองปีนับแต่วันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกา หากไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดดังกล่าวให้รายงานปัญหาอุปสรรคและเหตุขัดข้องให้กรมชลประทานทราบ

๑๓.๔ เมื่อทราบข้อเท็จจริงตามข้อ ๑๓.๓ ทั้งหมดหรือบางส่วนแล้ว ให้สำนักกฎหมายและที่ดินพิจารณาดำเนินการให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นของอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนและจำนวนเงินค่าทดแทน

๑๓.๕ เมื่อคณะกรรมการฯ ได้กำหนดราคาเบื้องต้นของอสังหาริมทรัพย์ที่จะต้องเวนคืนและจำนวนเงินค่าทดแทนแล้ว ให้ “ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่” ปิดประกาศราคา ณ สถานที่ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และจัดทำบัญชีขออนุมัติจ่ายเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ให้สำนักกฎหมายและที่ดินตรวจสอบความถูกต้องแล้ว นำเสนอกรมชลประทานพิจารณาอนุมัติ

๑๓.๖ ให้สำนักกฎหมายและที่ดิน จัดทำแผนการใช้งบประมาณเสนอออกกองแผนงานเพื่อจัดสรรงบประมาณ เพื่อ “ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่” จะดำเนินการตกลงซื้อขายต่อไป

๑๓.๗ ให้ “ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่” จ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สินให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ลงนามตกลงทำสัญญาซื้อขาย

๑๓.๘ เมื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายได้รับเงินค่าทดแทนที่ดินแล้ว ให้ “ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่” ทำหนังสือแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

- ๘ -

ทราบเพื่อดำเนินการแก้ไขหลักฐานทางทะเบียนในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐

๑๓.๙ การดำเนินการตามข้อ ๘ กรณีไม่สามารถตกลงซื้อขายกันได้ ให้ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายมารับเงินภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวให้วางเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการวางเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ต่อไป

๑๓.๑๐ เมื่อได้วางเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง วรรคสาม หรือมาตรา ๓๑ หรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการวางเงินค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์แล้ว ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานก่อสร้างดำเนินการแจ้งการครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์ และแจ้งการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ขนย้ายทรัพย์สิน หรือดำเนินการใดๆเกี่ยวกับกิจการที่จะต้องมีการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นั้น จึงจะเข้าครอบครองหรือใช้อสังหาริมทรัพย์นั้นได้

กรณีหน่วยงานที่รับผิดชอบงานก่อสร้างทำการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ขนย้ายทรัพย์สิน หรือดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับกิจการที่ต้องเวนคืนนั้นเอง และเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์ไม่ยินยอมเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานดังกล่าวตามมาตรา ๑๓ วรรคสาม ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานก่อสร้างใช้มาตรการบังคับทางปกครองยึดอายัดขายทอดตลาดทรัพย์สินจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๕๗ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดังกล่าว

๑๓.๑๑ เมื่อได้รับคำอุทธรณ์จากผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนที่ไม่พอใจในราคาของอสังหาริมทรัพย์หรือจำนวนเงินค่าทดแทนที่คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นกำหนดให้สำนักกฎหมายและที่ดินพิจารณาดำเนินการให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วยบุคคลผู้เป็นข้าราชการโดยตำแหน่งและหรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายและผู้มีความรู้ความสามารถในการตีราคาอสังหาริมทรัพย์จำนวนทั้งหมดไม่น้อยกว่าห้าคน

๑๓.๑๒ กรณีที่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนไม่พอใจในคำวินิจฉัยอุทธรณ์และใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาล ให้สำนักกฎหมายและที่ดินประสานและรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องสำหรับเตรียมการจัดทำคำให้การ

ข้อ ๑๔ เมื่อพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ใช้บังคับแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

๑๔.๑ ให้สำนักกฎหมายและที่ดิน ทำหนังสือกรมฯ ขอความร่วมมือจากจังหวัดให้นำสำเนาพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์พร้อมแผนที่หรือแผนผังท้ายพระราชบัญญัติ และรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนปิดประกาศ ณ สถานที่ตามที่

- ๙ -

ระบุไว้ในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐

๑๔.๒ ในกรณีที่พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ใช้บังคับโดยมีการออกพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ให้ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้มีสิทธิรับเงินค่าทดแทนรับเงินค่าทดแทนภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ใช้บังคับ

ในกรณีที่มีการใช้บังคับพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ โดยมิได้ออกพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และไม่ได้กำหนดเรื่องเงินค่าทดแทนไว้ ให้สำนักกฎหมายและที่ดินพิจารณาดำเนินการเพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคาของอสังหาริมทรัพย์ที่ต้องเวนคืนตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ดำเนินการตามขั้นตอน ข้อ ๑๓.๔ - ๑๓.๖ โดยอนุโลม

ข้อ ๑๕ เมื่อจ่ายเงินหรือวางเงินค่าทดแทนแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดินทราบเพื่อดำเนินการแก้ไขหลักฐานทางทะเบียนในหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐

ข้อ ๑๖ ให้ฝ่ายจัดหาที่ดินรวบรวมเอกสารหลักฐานการได้มาซึ่งที่ดินเพื่อการชลประทาน เพื่อนำส่งธนารักษ์พื้นที่ขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุและรวบรวมสำเนาหลักฐานการได้มาส่งให้ส่วนกรรมสิทธิ์ที่ดิน สำนักกฎหมายและที่ดินเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๗ การจ่ายเงินค่าทดแทนทรัพย์สิน ในกรณีที่ไม่สามารถโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงินได้ตามคำสั่งกรมชลประทาน ที่ ข ๔๐๗/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๖ ให้ผู้มีสิทธิรับเงินร้องขอกรมชลประทานให้จ่ายโดยเป็นเช็คธนาคารเป็นกรณีๆ ไป

ประกาศ ณ วันที่พ.ศ.

อธิบดีกรมชลประทาน